

EDITORIAL

Buaw nga tanyag han “kamurayawan”

Kaangayan la an pag-ayat han National Democratic Front (NDF) ha Gubyrno han Republika han Pilipinas kun kaya hini nga pamatud-an an ginsering han bag-o nga sekretaryo han Office of the Presidential Adviser on Peace, Reconciliation and Unity nga hi Mel Senen Sarmiento nga "andam" ini nga utro nga buhion an erestorya pankamurayawan. Makuri tuuron ini nga tindog han rehimen Marcos labina nga ha gios ginlalanat hini an pagsurender han hukbo han katawhan ngan diri an pagbaton ha gamot han gerra sibil.

Sering ni Sarmiento, seryoso an GRP ha negosasyon kun "tim-os an intensyon" han magkaluyo nga gapil ngan "waray nakatago nga adyenda." Kundi han mitingon niya an mga igkasi burukrata kapitalista ha ilarum han Samar Island Partnership for Peace and Development, waray naman bag-o ha mga programa nga ginpapasulong nira. Kalakip dinhi an proyekto nga pangalsada nga amo kuno an magdudul-ong hin kauswagan, "lokal nga erestorya pankamurayawan" nga ha aktwal pagpapasurender han mga sibilyan, ngan pagsarig ha turismo ha ngaran han puhunan. Pareho gihapon nga mga pakuri nga palisiya an ira ginduduso imbes nga an demokratiko nga hingyap han katawhan, sugad han tinuod nga reporma ha tuna, para matukod an ekonomiya nga nakakaglugaring ngan magdudurot hin kaupayan han katawhan. Kundi ha ira mga proposisyon, diri katawhan an magpupulos kundi hira gihapon nga naghahadi nga klase. Diri hini mababaton an kakurian sugad liwat an mga basaranan para mag-alsa an katawhan.

Kun seryoso gud an GRP nga makig-erestorya pankamurayawan, tu-

tugutan hini nga makatambong ha negosasyon an mga *consultant* ngan istap han NDF. Antes hini, kinahanglan hira makigkonsultasyon ha mga teritoryo han rebolusyunaryo nga gubyrno agud seguruhon nga an hingyap han katawhan para ha tuna, suhol, trabaho, pankatilingban nga serbisyo, kalibungan, ngan damo pa nga importante nga isyu an hisgutan ha erestorya. Kinahanglan padig-unon han GRP ngan NDF an mga nahina nga kasarabutan, ngan pagawason an mga priso pulitikal nga tag-undong ngan kabakyang ha pagpapasulong han interes han katawhan.

Kundi tiunan-o ini mahihimo kun padayon nga gin-aatake han pasista nga estado an mga *consultant*? Tiunan-o maseseguro an ira katalwasan kun basta nala hira ginpapatay ngan diri ginkikilala an mga ktungod? Mahinunumduman nga liningkod pa la ha pwesto hi Marcos Jr han igmando niya an pagsikmit, pagpapakuri, ngan makarimadima nga pagpatay ha mga NDF *consultant* nga hira Benito Tiamzon ngan Wilma Austria hadton Agosto 21, 2022. Tikang hadto hasta yana naggrabe pa an pagtarget ha iba nga *consultant* ngan ha mga akti-

bista. "Terorista" pa gihapon an bansag han GRP ha Partido, Bagong Hukbong Bayan ngan NDF nga ginsesering hini nga karuyag nira hampangon ha negosasyon.

Nakapokus an rehimen Marcos ha korapsyon ngan gyera; klaro kaupay ini ha ginpoproponer nga nasyunal nga badyet para ha 2027. Kulang na ngani an mga klasrum, magtuturdo, ospital, pabalay ngan tuna nga umhanan kundi iibanan an badyet para ha edukasyon, kalibsugan, pabalay ngan agrikultura. Samtang natikagrabe an kagutom ngan kakablasan, padadakuon an badyet para ha bayad-utang, mga maanomaliya nga proyekto nga *flood control*, kalsada, *pork barrel*, ngan pagbayad han botos para ha eleksyon ha 2028. Waray na kuno grupo nga gerilya kundi pahihitasan an badyet han militar kalakip an National Task Force-Elcac, para perdihon an BHB ngan ig-andam an Pilipinas ha gerra han US kontra ha China.

Padayon nga ginsasakop an mga baryo para maghadi-hadian dinhi an mga sundalo. Diri pa nakukuntento an 8th Infantry Division ha wala-tuo hini nga pangangistraping ngan pangangan-yan ha mga komunidad han sibilyan, diri

"Buaw..." sundan ha paypay 2

Mga pag-atake han 8th ID, ginpakyas han BHB

Magkabulag nga pag-atake han 8th Infantry Division ha magkaiba nga parte han Eastern Visayas an ginpakyas han mga yunit han Bagong Hukbong Bayan (BHB) hadton Hulyo. Kalakip dinhi an mga bungto nga igindeklara pa la komo "stable internal peace and security" o SIPS nga istatus. Nagin yawe dinhi an hitaas nga pagsisikreto ngan alerto han BHB.

Western Samar. Naunahan nga pabuthan han usa nga yunit han Arnulfo Ortiz Command (BHB-AOC) an mga tropa han 8th ID nga naglalanat ha ira ha sapa han Karumanggan, Barangay Inubod, Matuguinao hadton Hulyo 30. Ginpabuthan nira an mga pasista nga tropa ha distansya nga 50 metros.

Nag-iha hin 30 minutos an balyuan han buto tikang alas-12:35 han udto. Talwas nga nakaatras an Pula nga hukbo dapit ala-1 han kulop. Sigon ha BHB-AOC, nagin mahugot an buligay han yunit kumand agud mapamunuan an mga Pula nga mangaraway ha pag-

pakyas ha atake han militar. Hitaas liwat an ira alerto tungod kay nasusubaybayan nira an gios han kaaway pinaagi han mahugot nga pakigbuligay han masa ngan milisya han katawhan.

Ha padayon nga paglanat ha nahimagway nga yunit, nagpabuto an militar hin diri mamenos ha pito kabala han mortar ngan duha kabala hin *howitzer* tubtub Agosto 3. Inigo ini ha mga lugar nga sakop han mga barangay han Rizal ngan Inubod, ngan ha Gecbo-an, Silvino Lobos, Northern Samar. Nagdurot ini hin karinggal ha mga sibilyan nga komunidad ha palibot.

Hadton Hunyo la igindeklara han

8th ID ngan han berdugo nga meyor nga hi Aran Boller an Matuguinao komo SIPS. Sigon ha BHB-AOC, ginpapakita han kontra-atake han BHB nga buwa ngan arbitraryo an nasering nga deklarasyon.

Leyte. Gin-isnapp han usa nga yunit han Mt. Amandewin Command hadton Hulyo 19 an mga tropa han 93rd Infantry Battalion nga naghihimo hin *focused military operation* ha bawnderi han mga bungto han Burauen ngan Albuera. Duha nga helikopter ngan damo nga tropa an gindeploy para ha operasyon nga istrayk kontra ha BHB kundi napawarayan-pulos ini tungod kay waray didto an yunit. Nahipabilin han BHB nga sikreto an ira gios tubtub nga mahilansar an atake nga atritibo.

Hadton Hulyo 2024 pa igindeklara komo SIPSC an Burauen. Usa naman an Albuera ha lima nga munisipalidad ha Leyte nga diri pa gindedeklara nga SIPSC. ■

"Buaw..." tikang ha paypay 1

pala maiha gindeploy ha Eastern Visayas an kadugangan nga Field Artillery Battery. Ginwawakay han militar an pakabuhi han masa ngan ginpupugngan hira nga ibuksas an ginhihimo nira nga pangabuso. Ha kasyudaran, gin-gigipit an mga kabatan-unan nga aktibista nga nasukna ha pagigin pakuri han rehimen Marcos.

Ngatanan ini mga buhat han pasista nga estado nga hingyap an magpabilin an dunot nga sistema. Ha mata han katawhan, tubtub yawyaw la an gintatanyag ni Marcos nga "kamurayawan." Nakikit-an nira nga mas mapay nga umapi ha rebolusyunaryo nga pakigbisog agud pabagsakon an pakuri nga estado ngan mahitukod an usa nga tinuod nga gubyrno han katawhan nga mag-uundong han interes han masa. Ha proseso mahilansar an agraryo nga rebolusyon nga mabaton ha hingyap han masa nga parag-uma para ha tuna ngan panginabuh. Katawhan mismo an makikigbisog agud makabot an kamurayawan nga nakabasar ha hustisya. ■

Treyning pulitiko-militar han BHB, nahilansar ha EV

USA NGA YUNIT han Bagong Hukbong Bayan (BHB) ha Eastern Visayas an ma-diunaguon nga nakaglansar hin Batayang Kursong Pulitiko-Militar hini nga ika-duha nga kwarter han tuig, sigon ha report han Efren Martires Command. Nahimo ini ha butnga han *modified community support program* o MCSP han pasista nga militar ha prente gerilya.

Nag-iha an treyning hin duha kasemana. Marayhak ini nga ginpartisiparan han mga Pula nga kumander ngan kumander tungod kay sering nira, naarmasan hira hin kahibaruan ngan kabatiran agud atubangon an natikapintas nga atake han kaaway. Gintagan hira hini hin kumpyansa nga pakyason an panlasurbo han militar ngan maglansar hin mga taktikal nga opensiba agud ipasulong an gerra han katawhan.

Nagin kabakyang han yunit an masa ha lokalidad agud maseguro an lohistika ngan seguridad han aktibidad. Komo pagpasalamat, usa nga kultural nga programa an ginhalad ha ira han yunit han BHB. ■

Mga SUC ha EV, iibanan hin badyet ha 2027

Siyam ha 10 nga *state universities and colleges* (SUC) an mahiaagum hin *budget cut* ha masunod nga tuig. Sigon ini ha pag-aram han Kabataan Party-list-Eastern Visayas ha National Expenditure Program (NEP) para ha 2027 nga ginborador han rehimen Marcos.

Pinakadako an magigin iban ha Leyte Normal University nga maabot hin ₱160 kamilyon o 26% han ira daan nga badyet. Iibanan hin 86% an partikular nga badyet para ha pagtindog hin mga bag-o nga pasilidad ngan pagpalit hin mga higamit para ha pag-aram han mga estudyante. Waray liwat dugang nga alokasyon para dugngan an mga magtuturdo ngan istap o pahintas-on an ira suhol ngan benepisyo.

Mahiaagum naman an University of Eastern Philippines ha Northern Samar hin ₱1.05 kamilyon nga pag-iban bisan kun dunot an pasilidad han mga estudyante han *agriculture* ngan diri pa natitindog an Engineering Laboratory

Complex. An Eastern Visayas State University la an magkakamayda hin umento ha badyet (5%) kundi diri ini sadang ha kadamo han mga klasrum ngan pasilidad nga kinahanglan aydon ngan idugang. Samtang, namamangpangan liwat an budget cut ha UP System, kalakip an UP Tacloban.

Pira la ini la ha damo nga anomaliya han NEP 2027 nga ginrarakudako ni Marcos komo pinakadako ha kasaysayan. Kundi kadam-an hini mahihingadto ha bayad-utang, imprastruktura, korapsyon, armas ngan higamit militar. Gin-ibanan naman an para ha edukasyon, kalibsugan, pabalay ngan agrikultura.

	Visayas State University	-₱1.46B
	Northwest Samar State University	-₱647K
	University of Eastern Philippines	-₱1.05B
	Biliran Province State University	-₱621K
	Samar State University	-₱393K
	Leyte Normal University	-₱458K
	Palompon Institute of Technology	-₱859K
	Eastern Samar State University	-₱395K
	Southern Leyte State University	-₱838K
	Eastern Visayas State University	+₱56K

Panganganyon, iba pa nga pangabuso han estado ha EV

PADAYON AN PANDARAHUG ngan pangabuso han rehimen Marcos ha katawhan han Eastern Visayas. Kalakip dinhi an panganganyon ha Samar, panharas han militar ha mga parag-uma ha Eastern Samar, ngan hulga han demolisyon ha Leyte.

Panganganyon. Diri mamenos ha 30 kabala han 105mm *howitzer* an ginbuhian han 87th IB ha mga umhanan han Anagasi, Tapul, ngan Pag-sang-an ha bungto han Paranas, Samar magkulop han Hulyo 18. Ginbuhian ini tikang ha Barangay Concepcion diin mayda permanente nga kampo militar. Duha kaadlaw nga gindid-an an mga residente nga kumadto ha ira umhanan agud magpakabuhi. Sigon pa ha ira, ikaupat na ini nga insidente han waray wantas nga panganganyon yana nga tuig.

Pananarhug. Diri mamenos ha tulo nga residente han Sityo Canrumbay, Barangay Jicontrol ha Dolores, Eastern Samar an pira katuig na nga ginpapailarum ha grabe nga pangharas ngan panarhug han 52nd IB hadin Abril. Pauru-utro hira nga ginpugos nga magin ahente militar bisan kun mga sibilyan hira. Diri hira makagreklamo ngan ha kahadlok nga bulsan napiritan nga bayaan an ira mga pamilya.

Demolisyon. Maabot 14 kapamilya ha Barangay 88 Fisherman’s Village, San Jose ha Tacloban City, Leyte an ginpapademolis an mga balay ha ligid han Cancabato Bay. Sigon ha lokal nga gubyerno, iligal ini nga mga istruktura. Ginrereklamo han mga residente an kawaray hin konsultasyon antes maisyu an syahan nga *notice of demolition* hadton Mayo. Ginkwestyon liwat nira an basaranan han pagpapalayas labina nga mas dako nga destroso ha baybayon an gindurot han *causeway* project nga gintugutan han meyor han syudad nga hi Alfred Romualdez.

Kabatan-unan ha Calbayog, nagmartsa kontra ha *wind farm*

GATUS-GATOS NGA KABATAN-UNAN nga estudyante ngan tagdependa han kalibungan an nagmartsa ha Calbayog City, Samar hadton Agosto 3 agud atuhan an proyekto nga *wind farm* ha syudad.

Nahiuna na nira nga naduso an kompaniya nga Vena Energy nga itindog an 13 ha 37 nga *wind turbine* han proyekto ha gawas han *watershed* pinaagi han ira maksuog nga oposisyon. Kundi plano gihapon nga itindog an tanan nga *turbine* ha sakob han syudad diin tulo an ibubutang ha iraya han Tarangban Falls.

Kaupod ha mga nakig-usa ha protesta an grupo nga Samar Island Heritage Center ngan an mga estudyante han Christ the King College. Ha adlaw han protesta, ginhimo ha kolehiyo an usa nga porum diin ginsusnan ni Dr. Ronald Orale, usa nga *water resource engineer*, an kawaray hin tipatip nga teknikal nga pag-aram hiunong ha epekto han *wind farm* ha *watershed*. Gin-iinsister gihapon han Vena Energy nga himubo an destroso hini ha syudad ngan mga residente.

Kultura

Halad ha Partido

Luwa ni Wilma Austria (Ka Bagong-Tao)

An singkuenta katuig
kun ha kinabuhi han tawo
kasagaran ginsesering
lagas na ini
Naabot han kinabuhi
duha ngan ikatulo nga parte
han kasagaran nga kaihaon
nga sitenta y singko.

Kun pag-eestoryahan
kinabuhi han katilingban
an singkuenta katuig
aada pa ha pagkabata
labina kun gagamiton
proletaryo nga suklanang
ngan tanan nga klase
angay mapara.

Kun pag-eestoryahan
kaihaon han aton pakig-away
an singkuenta katuig
maupay na gud man
labina kun lilingion
pagtikang ha waray
ngan sobra-sobra nga kalamangan
han aton pangontra.

Kun aton susuklon
kahalipot na han dalan
bisan an kaihaon
han aton pag-ato
tikang han mahugot
ngan dirudiretso nga katinan
MLM nga armas
proletaryo nga panhunahuna.

Ginsalikway burges nga pamumuno
mga nagsurender nga traydor
Ginsuka an rebisyunismo
hilo ha proletaryo nga dugo
Gin-atuhan repormismo
tanan nga klase han oportunismo
Nagpursige ha tukma
ha pag-ato nga armado.

Madinaugon nga ginlatag
ha bug-os nga kamurupud-an
an maisugon ngan mabayanihon
nga Bagong Hukbong Bayan
Bug-os ngan muog nga natindog
nasyunal nga nagkakaurusa nga han-ay
han masa nga tinalumpigos ngan tiniyupi
an Pula nga bandila ginpapalakaypakay

Ha singkuenta katuig na
han mabayanihon nga pag-ato
bisan hin-o nga demonyo
ngan halimaw ha katawhan
todo-todo nga gin-atuhan
ngan diri gin-atrasan
waray pagruhaduha
sakripisyo ngan kakurian.
An kadig-on han determinasyon
nabug-os ha pakig-asdangay
diri mauuk-ukan
makikigsumpakay
andam surapuan
gatus-kayukot nga bala,
pulbura, kalayo man
ngan puthaw.

Pirme kita andam
ha panmaihaan nga pakig-away
tubtub paniniyupi
ngan pananalumpigos nagpapabilin
Ha tinalumpigos ngan inuripon
an mauyam in kaluyahan
katugbang hin pagsurender
ngan pagyukbo ha kaaway.

Pirme hul-os an pagtapod
ha Partido ngan ha masa
Pirme hul-os an paglaum
ha maabot nga kalamragan
Ha katapusan nga pakig-away
andam nga tanan mahuman
waray angay masalin
ha tulo nga demonyo nga pakuri.

Kun magrabunos na
an natirok nga mga balud
Kun todo na nga sumabog
an bulkan han pagbuhat
Kun dalikyat nala
an damo nga tuig
An nag-aapras nga mga oras
ha reaksyunaryo in ARMAGEDON.

An dakila nga hingyap
nga pirme abot han pangita
an kapawa hini diri gud magpapapas
proletaryo nga gahum
maluob ha kalibutan
pinakaurhi nga klase nga maghahadi
ha kasaysayan
Tatapuson an kalugaringon ngan
tanan nga katilingban
nga may naniniyupi ngan gintitiyupi. ■

Hi Wilma Austria (Ka Bagong-Tao) nagserbe nga pankabug-usan nga sekretaryo han Partido Komunista ng Pilipinas. Hadton Agosto 21, 2022, ginsikmit, gintortyur ngan ginpatay hiya kaupod an iya asawa nga hi Benito Tiamzon (Ka Laan) ngan an walo nga Pula nga mangaraway ha Catbalogan City, Samar. An iya luwa nga "Alay sa Partido" syahan nga gin-gawas ha Ulos 2018-2019 ngan ginhubad ha Winaray tikang ha orihinal nga Pilipino.